

103 vragen over jongeren en seks



Seks
ONDER
Je 25^e



103 vragen over jongeren en seks

Uit het onderzoek Seks onder je 25^e 2017

Handig voor jongeren, docenten, ouders,
GGD-medewerkers, jongerenwerkers en huisartsen



Dit boekje laat zien hoe het gaat met jongeren op het gebied van liefde, relaties en seks – anno 2017. Het is gebaseerd op de uitkomsten van Seks onder je 25e 2017, een grootschalig representatief onderzoek naar de seksuele gezondheid van jongeren van 12 tot 25 jaar in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd door Rutgers en Soa Aids Nederland, in samenwerking met de GGD'en, het RIVM en het CBS. Dankzij de GGD'en die investeerden in regionaal representatieve data hebben 20.500 jongeren meegedaan aan dit onderzoek.

www.seksonderje25e.nl

Inhoud

De eerste keer	6
Opvattingen	14
Zelfbeeld & zelfvertrouwen	20
Homo, bi, lesbisch	24
Gender	32
Seksuele ervaring	34
Sexting, datingapps & porno	46
Kennis & informatie	54
Condoms	62
Testen op soa's	70
Anticonceptie & abortus	74
Grensoverschrijding	82

De eerste keer

1

Op welke leeftijd beginnen jongeren met seks?

De helft van de jongeren heeft op de leeftijd van 18,0 jaar ervaring met geslachtsgemeenschap. Bijna alle jongeren zijn al eens verliefd geweest. De helft van alle jongeren heeft met 15,4 jaar al wel eens gezoend en een jaar later wel eens gevoeld of gestreeld. Weer een jaar later heeft de helft ervaring met aftrekken of vingeren. Een half jaar hierna heeft de helft van de jongeren ervaring met orale seks.



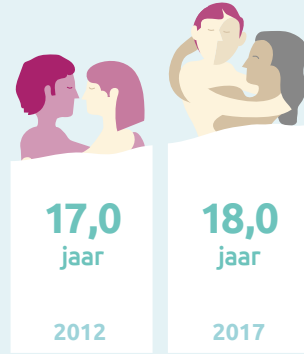
Seksuele ervaring van meisjes en jongens (%)

	12-14 jaar	15-17 jaar	18-20 jaar	21-24 jaar	mediane leeftijd
verliefd	80 82	85 85	91 90	95 95	
verkering	58 56	63 63	67 76	83 87	
masturberen	35 6	85 38	94 72	98 84	14,4
tongzoenen	20 19	54 63	77 86	88 93	15,4
voelen en strelen	15 9	50 48	74 80	90 91	16,2
aftrekken en vingeren	6 4	31 37	63 73	84 88	17,2
orale seks	3 2	26 29	59 68	82 84	17,9
geslachtsgemeenschap	3 2	23 28	56 67	78 85	18,0
anale seks	1 0	4 4	16 20	31 30	

■ jongens ■ meisjes

2 **Beginnen jongeren eerder met seks?**

Nee, jongeren beginnen juist later met seks dan in 2012. De helft van de jongeren heeft geslachts-gemeenschap gehad als ze 18,0 jaar zijn. Vijf jaar terug was dat nog 17,0 jaar. Deze trend is zichtbaar voor alle vormen van seks. Zo had de helft van de jongeren in 2012 wel eens getongzoend toen ze 14,6 jaar waren. In 2017 is dat 15,4 jaar.



3 **Wat is de belangrijkste reden om nog geen seks te hebben?**

Van de jongeren die geen seks hebben gehad, zegt 46 procent van de jongens en 59 procent van de meisjes dat ze zichzelf te jong vindt. Bijna de helft van de jongens en 35 procent van de meisjes geeft als reden dat het gewoon nog niet is gebeurd. Voor meisjes, meer dan voor jongens, is het belangrijk om eerst een tijdje verkingering te hebben. Voor zeer christelijke en islamitische jongeren is de belangrijkste reden dat ze eerst getrouwd willen zijn. Een aanzienlijk deel van deze groep, 27 respectievelijk 36 procent, geeft aan dat ze van hun ouders of geloof nog geen seks mogen hebben.

4 **Hebben jongeren seks omdat ze 'het een keer gedaan willen hebben'?**

Dat geldt voor 39 procent van de jongens en een kwart van de meisjes. De meeste jongeren doen het om andere redenen: omdat zij de ander leuk vinden, omdat ze een relatie hebben of omdat ze nieuwsgierig zijn. Opgewonden zijn is voor jongens de belangrijkste reden voor de eerste keer seks: dat geldt voor bijna driekwart van de jongens en voor de helft van de meisjes.



5 Wat vinden jongeren van hun eerste keer?

Dat verschilt voor jongens en meisjes. De meeste jongens, 67 procent, vinden de eerste keer fijn. Meisjes zijn er minder positief over: 38 procent vindt de eerste keer fijn. Ongeveer een kwart van de meisjes en 6 procent van de jongens vindt de eerste keer vervelend.



Voor één op de drie jongeren komt de eerste keer onverwacht.

6 Hoe lang kennen jongeren elkaar bij de eerste keer?

De meeste jongeren kennen elkaar al een tijdje en hebben een relatie met de ander als ze voor het eerst seks hebben. Ruim een kwart van de jongeren kent elkaar langer dan een jaar. Tweeëntwintig procent van de jongens en 13 procent van de meisjes heeft de eerste keer seks op het moment dat ze elkaar minder dan 4 weken kenden. Drie procent van de jongens en 1 procent van de meisjes kende de ander niet. Ongeveer een kwart van de jongeren had geen relatie met de ander tijdens de eerste keer.



7 Doen jongeren het de eerste keer veilig?

Jazeker. Ruim zeven op de tien jongeren gebruikt een condoom bij de eerste keer. Ruim zes op de tien jongeren gebruikt de pil of een ander anticonceptiemiddel. Veertig procent gebruikt het allebei tijdens de eerste keer. Acht procent van de jongens en 6 procent van de meisjes gebruikt helemaal niets.



Het zijn vooral jongeren onder de 14 jaar en zeer christelijke en islamitische jongeren die de eerste keer onveilig vrijen.

Gebruik van de pil en/of het condoom bij de eerste keer (%)



Niets
8%
6%



Condoom
71%
74%



Pil*
57%
62%



Condoom en pil*
36%
42%

Pil*: Pil of een ander anticonceptiemiddel ■ jongens ■ meisjes

8 Praten jongeren met elkaar over condooms voor de eerste keer?

Meer dan de helft van de jongeren doet dat niet. Achtenveertig procent heeft er niet aan gedacht. Zevenveertig procent vond het niet nodig. Vijf procent van de jongeren durfde er niet over te praten. Jongens zeggen iets vaker dan meisjes dat ze het niet nodig vinden om erover te praten. Meisjes zeggen iets vaker dan jongens dat ze het niet durven.

9 Welke jongeren beginnen eerder aan seks?

Jongeren uit het praktijkonderwijs en andere lager opgeleide jongeren beginnen eerder met seks dan hun hoger opgeleide leeftijdsgenoten. Verder starten niet-gelovige jongeren en jongeren in grote steden eerder met seks dan zeer gelovige jongeren en jongeren uit minder stedelijke gebieden.

10 Hoeveel jongeren worden de eerste keer overgehaald?

Iets minder dan 3 procent van de jongens en 12 procent van de meisjes is overgehaald bij de eerste keer. Het overhalen overkomt vooral jonge meisjes. Zo is één op de drie meisjes die voor het 14^e jaar voor het eerst seks had overgehaald. Een heel kleine groep, 0,2 procent van de jongens en 1,8 procent van de meisjes, is de eerste keer gedwongen tot seks. De meeste jongens en meisjes willen de eerste keer even graag als hun partner.

11 Wie doet dat: de eerste keer overhalen tot seks?

Als de eerste keer met een onbekende is of met iemand die de jongere korter dan een maand kent, dan is de kans groter dat die is overgehaald. Voor 1 procent van de meisjes en 3 procent van de jongens is de eerste keer met een onbekende. Van deze meisjes is 40 procent tijdens de eerste keer overgehaald. Dat geldt voor 17 procent van de jongens. Als meisjes de eerste keer seks hebben met iemand die zij korter dan een maand kennen, is 23 procent overgehaald.

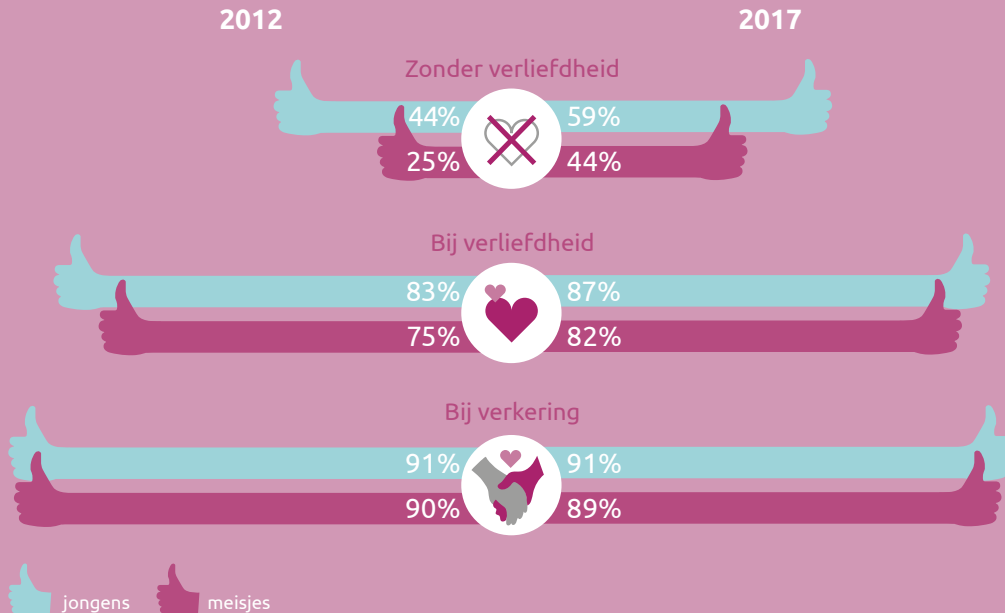


Opvattingen

12 Worden jongeren conservatiever?

Juist niet. Steeds meer jongeren keuren seks zonder verliefdheid goed. Tien procent van de jongens en 13 procent van de meisjes keurt seks voor het huwelijk af. Vrijwel alle jongeren vinden het net zo goed als een meisje een jongen versiert als omgekeerd.

Het goedkeuren van geslachtsgemeenschap bij verkering, verliefdheid en zonder verliefd te zijn in 2012 en 2017 (%)



13 Zijn gelovige jongeren conservatiever?

Ja, zeer christelijke en islamitische jongeren keuren seks zonder dat je verliefd of getrouwd bent vaker af dan niet-gelovige of minder gelovige jongeren. Ook zie je dat jonge jongeren en lager opgeleide jongeren hierover conservatiever denken.

14 Hoe denken jongeren over het hebben van veel sekspartners?

Daar denken jongens en meisjes verschillend over. Meisjes keuren veel sekspartners vaker af dan jongens: 66 procent van de meisjes keurt veel sekspartners voor zowel jongens als meisjes af. Jongens zijn vaker afkeurend over een meisje dat veel sekspartners heeft dan over een jongen die veel sekspartners heeft: 47 respectievelijk 38 procent keurt dat af. Dit geldt vooral voor jongens met een Antilliaanse achtergrond.

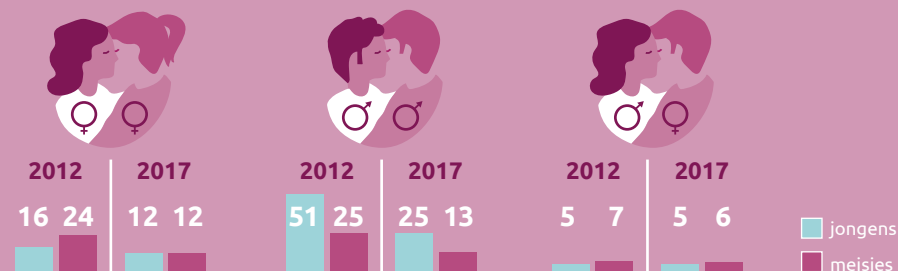
15 Wat vinden jongeren ervan als een jongen zich meisjesachtig of een meisje zich jongensachtig gedraagt?

Jongeren keuren het vaker af als een jongen zich meisjesachtig gedraagt dan als een meisje zich jongensachtig gedraagt. Drieëntwintig procent van de jongens en 8 procent van de meisjes keurt het af als een jongen zich meisjesachtig gedraagt. Jongeren met een Turkse of Marokkaanse achtergrond, zeer gelovige jongeren, laagopgeleide jongeren en jongeren uit het praktijkonderwijs keuren dit gender-atypische gedrag sterker af dan andere jongeren.

Wat vinden jongeren ervan als twee jongens zoenen op straat?

Het aantal jongeren dat het afkeurt als twee jongens of twee meisjes zoenen op straat, is sinds 2012 gehalveerd. Wel keuren jongens nog steeds veel vaker af dat twee jongens zoenen op straat, dan dat twee meisjes zoenen op straat. Jongeren met een migratieachtergrond, zeer gelovige jongeren, jonge jongeren en laagopgeleide jongeren zijn hierover minder tolerant. Alle jongeren vinden het veel vaker oké dat een jongen en een meisje zoenen op straat dan twee jongens of twee meisjes.

Het afkeuren van twee meisjes, twee jongens of een meisje en een jongen die zoenen op straat (% (helemaal) niet goed)



Hoe vaak maken homo-, bi- of lesbische jongeren geweld mee?

Eenenveertig procent van de homo- en bi-jongens is in het afgelopen jaar uitgescholden, 16 procent is bedreigd en 12 procent is geschopt of geslagen. Lesbische en bi-meisjes hebben minder vaak met deze vormen van geweld te maken. Achttien procent is wel eens uitgescholden, 4 procent is bedreigd en minder dan 2 procent van de meisjes is geschopt of geslagen.



Ervaring van homo- en bi-jongens met discriminatie of geweld in het afgelopen jaar (%)



41%
werd
uitgescholden



16%
werd
bedreigd



12%
is geschopt
of geslagen

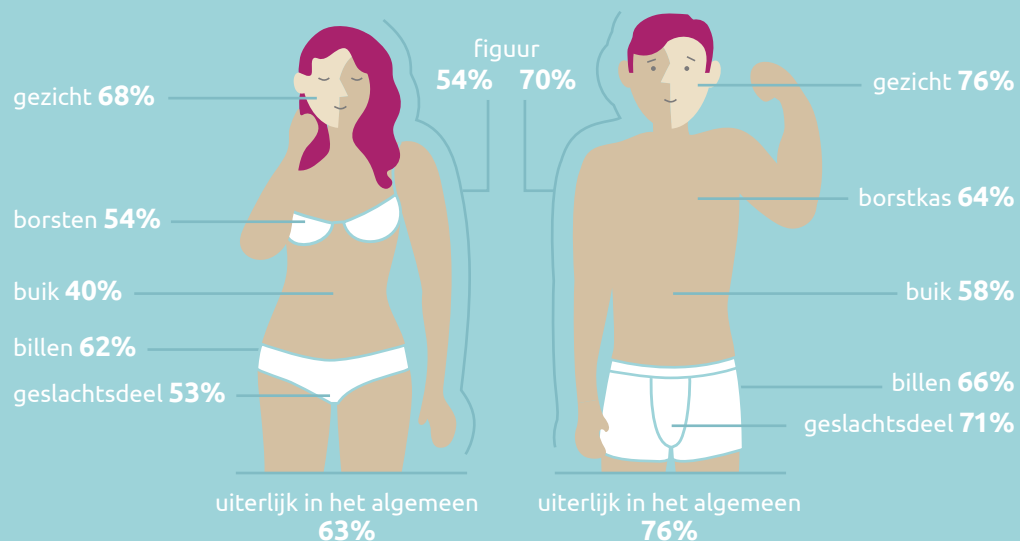


Zelfbeeld & zelfvertrouwen

18 Hoe tevreden zijn jongeren over hun lichaam?

De meeste jongens en meisjes zijn tevreden over hun uiterlijk en lichaamsdelen. Meisjes zijn over alle lichaamsdelen minder tevreden dan jongens. Over hun buik zijn de jongeren het minst tevreden. Meisjes met een migratieachtergrond en zeer gelovige jongeren zijn iets meer tevreden dan meisjes zonder migratieachtergrond en niet-gelovige jongeren.

Hoe tevreden zijn jongeren over... (% (heel) tevreden)



19 Hebben jongeren die veel gebruik maken van sociale media een minder positief lichaamsbeeld?

Nee. Jongeren die vaker sociale media gebruiken, hebben geen negatiever lichaamsbeeld dan jongeren die minder op sociale media te vinden zijn. Jongeren die een lage eigenwaarde hebben, vaak gepest zijn of thuis negatieve jeugdervaringen hebben gehad, hebben wel vaker een negatiever lichaamsbeeld.

20 Zijn meisjes onzeker tijdens de seks?

Een kwart van de meisjes is onzeker over hun uiterlijk en prestaties in bed. Eén op de zeven jongens is onzeker over hun uiterlijk en één op de vijf is bang iets niet goed te doen in bed. De onzekerheid wordt minder naarmate jongeren meer ervaring opdoen en als zij een vaste partner hebben.

21 Vinden jongens dat ze goed moeten zijn in bed?

Vierenzeventig procent van de jongens vindt het belangrijk goed te zijn in seks tegenover 62 procent van de meisjes. Twee derde van de jongens en 59 procent van de meisjes vindt het belangrijk dat de ander altijd klaarkomt.

22 Durven jongeren te vertellen wat ze wel en niet willen met seks?

De meeste jongeren zeggen tegen hun partner wat zij lekker vinden en vragen wat de ander lekker vindt. Driekwart van de jongeren laat dit de ander weten, twee derde vraagt het aan de ander. Niet veel jongeren hebben het gevoel weinig te zeggen te hebben over wat er gebeurt. Jongeren doen maar zelden iets wat ze niet willen of wat de ander niet wil.

23 Is zelfvertrouwen belangrijk voor prettige seks?

Zelfvertrouwen blijkt inderdaad een belangrijke factor. Jongeren met veel zelfvertrouwen hebben meer seksueel plezier, een positiever lichaamsbeeld en meer ervaring met seks.

24 Zijn jongeren met negatieve jeugdervaringen kwetsbaarder?

Sommige jongeren hebben thuis negatieve jeugdervaringen meegemaakt. Bijvoorbeeld: er werd niet naar ze geluisterd, ze konden niet bij hun ouders terecht of ze werden geschopt of geslagen. Deze jongeren maken vaker een ongeplande zwangerschap mee of een vorm van seksuele grensoverschrijding. Ze hebben ook een grotere kans om een vervelende ervaring mee te maken met het maken, doorsturen of vragen om een naaktfoto of seksfilmpje.



Homo, bi, lesbisch

25 Hoeveel jongeren hebben wel eens seks met iemand van hetzelfde geslacht?

Eén op de twintig jongens heeft wel eens orale of anale seks met een jongen gehad. Ook één op de twintig meisjes heeft ervaring met orale seks of seks met vingers of seksspeeltjes met een meisje. Naarmate jongeren ouder worden, hebben ze vaker ervaring met seks met iemand van hetzelfde geslacht. In de oudste leeftijdsgroep is dit 10 procent.

26 Hoeveel jongeren zijn homo, bi of lesbisch?

Acht procent van de jongens en 12 procent van de meisjes voelt zich – ook – aangetrokken tot iemand van hetzelfde geslacht. Drie procent van de jongens noemt zich homo en 1 procent van de meisjes noemt zich lesbisch. Drie procent van de meisjes en 2 procent van de jongens noemt zich biseksueel.

27 Noem je jezelf homo, bi of lesbisch als je seks hebt gehad met een seksegenoot?

Van de jongeren die seks hebben gehad met een seksegenoot voelt 41 procent zich aangetrokken tot iemand van hetzelfde geslacht en noemt zich ook homo, bi of lesbisch. Tweeënveertig procent van de jongeren die seks hebben gehad met een seksegenoot voelt zich niet of nauwelijks aangetrokken tot iemand van hetzelfde geslacht en noemt zich geen homo, bi of lesbisch.

Aantrekking, zelfbenoeming en seksuele ervaring met seksegenoot (%)

	♂	♀	
 Tot wie voel jij je aangetrokken?	Uitsluitend andere geslacht	92	88
	Vooral andere geslacht	2	6
	Beide	<1	1
	Vooral zelfde geslacht	1	1
	Uitsluitend zelfde geslacht	3	1
	Geen van beide	<1	<1
	Dat weet ik nog niet	1	3
 Hoe noem jij jezelf?	Hetero	85	83
	Homo/lesbisch	3	1
	Biseksueel	2	3
	Dat weet ik nog niet	4	5
	Anders	1	2
	Ik weet niet wat deze woorden betekenen	5	6
 Ooit seks gehad met seksegenoot	5	5	
 In de afgelopen zes maanden seks gehad met seksegenoot	4	2	

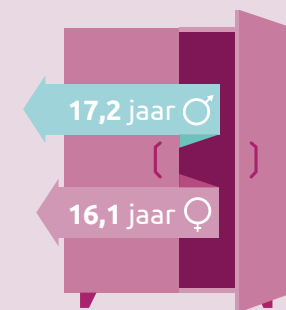


28 Vinden jongeren het moeilijk om homo te zijn?

Het grootste gedeelte van de jongeren die homo, bi of lesbisch zijn, vindt het heel normaal om op seksegenoten te vallen. De helft van de jongeren is er trots op. Aan de andere kant zou 22 procent van de jongens en 12 procent van de meisjes liever niet op seksegenoten vallen. Vierenzestig procent van de jongens en 59 procent van de meisjes vindt het geen probleem om te vertellen dat ze op seksegenoten vallen.

29 Hoe oud zijn jongeren als ze uit de kast komen?

Jongens zijn gemiddeld 17,2 jaar en meisjes 16,1 jaar als ze voor het eerst aan iemand vertellen dat ze homo, bi of lesbisch zijn. In 2012 waren jongens gemiddeld 16,7 en meisjes 15,8 jaar. Elf procent van de jongens en 6 procent van de meisjes heeft het nog niet verteld.



30 Is de eerste keer seks anders met iemand van hetzelfde geslacht?

Bij homo-, bi- en lesbische jongeren komt de eerste keer vaker onverwacht. Het gebeurt ook vaker met een losse of onbekende partner dan bij hetero-jongeren. Homo- en bi-jongens vinden de eerste keer vaker vervelend dan hetero-jongens. Bij lesbische of bi-meisjes is dit andersom. Ze vinden de eerste keer juist minder vervelend dan hetero-meisjes.

31 Praten homo-, bi- en lesbische jongeren vaak over seks en veilig vrijen bij de eerste keer?

Zeventig procent van de homo- en bi-jongens heeft de eerste keer niet gepraat over het gebruik van condooms: 39 procent heeft er niet aan gedacht en 22 procent vond het niet nodig om erover te praten. Lesbische en bi-meisjes zeggen vaker dan homo- en bi-jongens dat ze er niet aan gedacht hebben of het niet nodig vonden om te praten over wat je wel of niet wilt tijdens de eerste keer. Homo- en bi-jongens praten er vaker over dan lesbische en bi-meisjes maar ze geven ook iets vaker aan dat ze er niet over durfden te praten.

32 Gebruiken homo- en bi-jongens altijd een condoom bij de eerste keer?

Nee. Eenzestig procent van de homo- en bi-jongens gebruikte geen condoom bij de eerste keer orale of anale seks. Met de laatste partner waarmee zij orale of anale seks hadden, gebruikt 27 procent altijd, 50 procent soms en 23 procent nooit een condoom.

33 Laten homo- en bi-jongens zich vaker testen dan hetero-jongens?

Ja, veel vaker. Achtendertig procent van de homo- en bi-jongens heeft zich het laatste jaar laten testen op soa's tegenover 7 procent van de hetero-jongens. Homo- en bi-jongens hebben ook vaker ooit een soa gehad: 17 procent versus 2 procent. Bijna een derde heeft zich afgelopen jaar laten testen op hiv tegenover 2 procent van de hetero-jongens.

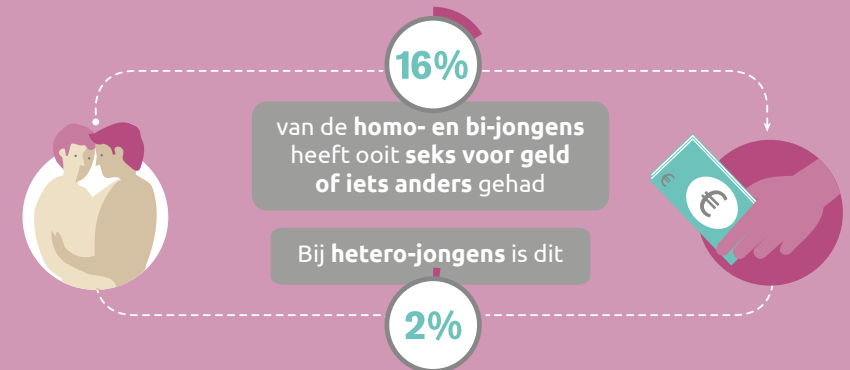
34 Hoeveel homo-, bi- of lesbische jongeren zijn wel eens gedwongen seksuele dingen te doen die ze niet wilden?

Twintig procent van de lesbische en bi-meisjes en 8 procent van de homo- en bi-jongens is wel eens gedwongen iets seksueels te doen wat ze niet wilden. Meer homo- en bi-jongens dan hetero-jongens hebben ooit dwang ervaren. Lesbische of bi-meisjes zijn niet vaker gedwongen dan hetero-meisjes. Drie procent van de hetero-jongens en 1 procent van de homo- en bi-jongens heeft wel eens iemand anders gedwongen.

35 Hebben homo-, lesbische of biseksuele jongeren wel eens seks voor geld?

Zestien procent van de homo- en bi-jongens heeft wel eens geld of iets anders gekregen in ruil voor seks. Dit geldt voor 2 procent van de hetero-jongens. Meisjes hebben veel minder ervaring met seks voor geld of iets anders: 2 procent van de hetero-, lesbische en bi-meisjes heeft ooit iets voor seks gekregen.

Ooit geld of iets anders gekregen in ruil voor seks (%)



36 Zitten homo-, bi- of lesbische jongeren net zo lekker in hun vel als hetero-jongeren?

Alle jongeren scoren over het algemeen goed op psychische gezondheid, maar homo-, bi- en lesbische jongeren scoren net iets minder goed. Homo-, bi- en lesbische jongeren hebben ook wat vaker negatieve jeugdervaringen en een minder positief lichaamsbeeld dan hetero-jongeren.



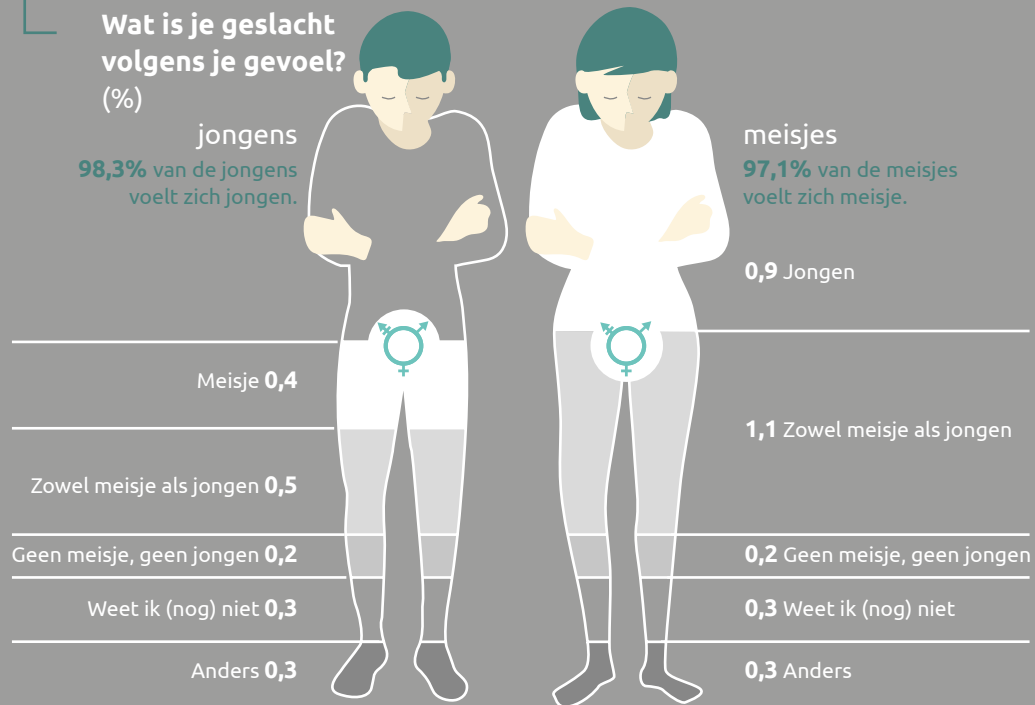
Gender

37

Hoe vaak voelt een jongen zich geen jongen en een meisje zich geen meisje?

Bij de meeste jongens en meisjes klopt hun geboortegeslacht met hun gevoel. Bijna 2 procent van de jongens en bijna 3 procent van de meisjes voelt zich anders dan het geslacht waarmee ze geboren zijn. Een heel klein deel van deze jongeren heeft een behandeling ondergaan om het geslacht te veranderen of is daar op dit moment mee bezig.

Wat is je geslacht volgens je gevoel? (%)



38

Hoe ervaren jongeren met transgendergevoelens seks?

Meisjes met transgendergevoelens hebben minder seksuele ervaring, minder sekspartners en minder vaak seks dan andere meisjes. Jongens met transgendergevoelens hebben juist meer partners dan andere jongens, maar maken ook vaker seks tegen hun wil mee.

39

Zitten jongeren met transgendergevoelens minder lekker in hun vel?

Inderdaad. Jongens en meisjes met transgendergevoelens scoren minder goed op psychische gezondheid dan andere jongeren. Meisjes met transgendergevoelens hebben bijvoorbeeld een minder positief lichaamsbeeld en hebben vaker negatieve jeugdervaringen dan andere meisjes. Daarnaast hebben zij minder seksueel plezier dan andere meisjes.



Seksuele ervaring

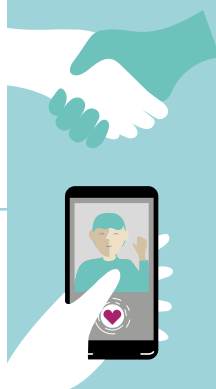
40

Waar ontmoeten jongeren hun partner?

De meeste jongeren ontmoeten hun partner op school, via vrienden, op een feestje of tijdens het uitgaan. Jongeren ontmoeten hun partner ook vaak online. Zo heeft 16 procent van de jongens en 15 procent van de meisjes de laatste partner ontmoet via een datingapp of social media. Relaties die ontstaan via datingapps zoals Tinder, op vakantie of tijdens het uitgaan zijn vaker los, snel en kortdurend. Langere relaties komen vaker voort uit ontmoetingen via school, vrienden of datingsites.

Ontmoetingslocatie laatste sekspartner (%)

	♂	♀
Via school	24	21
Via werk	7	8
Via vrienden	20	24
Via een feestje of uitgaan	20	17
Van vakantie	4	4
Ergens anders van	9	12
Via een datingapp	10	9
Via een datingsite	1	1
Via social media	3	4
Via iets anders online	2	1



41

Hoe snel hebben jongeren seks nadat ze iemand hebben leren kennen?

Veertien procent van de jongens en 8 procent van de meisjes doet het binnen een week nadat zij de ander hebben leren kennen. Ongeveer een kwart van de jongeren heeft na een jaar of later na hun ontmoeting voor het eerst seks. Naarmate jongeren ouder worden, beginnen zij eerder met seks in hun relatie.

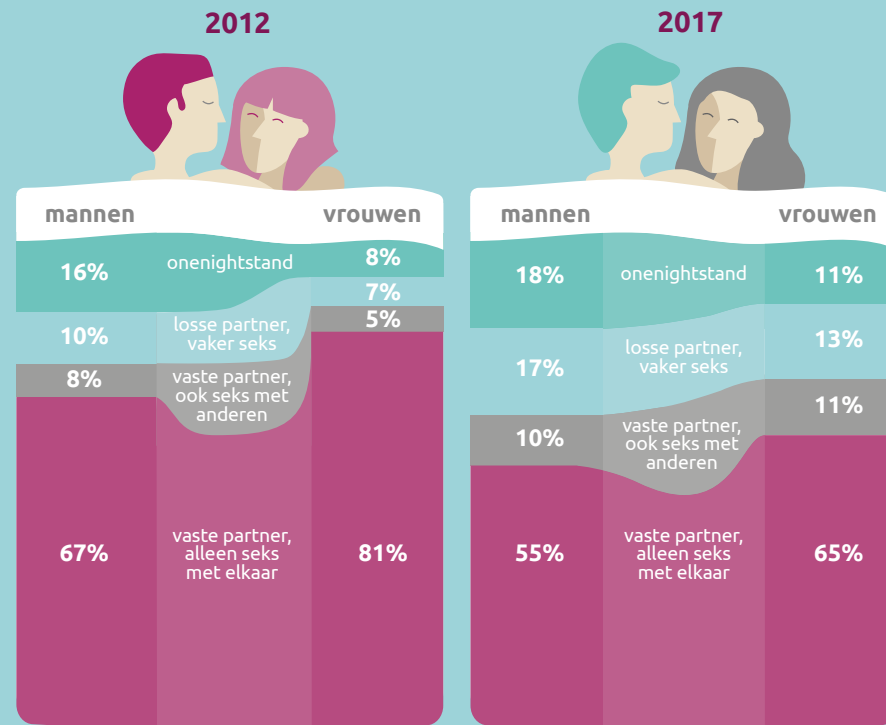


42

Hebben jongeren vaker een onenightstand of losse partner?

In vergelijking met 5 jaar geleden hebben minder jongeren een vaste relatie. De laatste sekspartner is nu vaker een onenightstand, een scharrel (een losse partner waarmee men vaker seks heeft) of een vaste partner naast wie er ook seks is met anderen. Voor meer dan de helft van de jongeren is de laatste partner iemand waarmee zij een vaste relatie hebben.

Partnertype laatste sekspartner (%)



43

Hoeveel sekspartners hebben jongeren gehad?

Tweeënvijftig procent van de jongens en 39 procent van de meisjes heeft 4 of meer sekspartners gehad. Bij meisjes is het aantal partners iets toegenomen sinds 2012. Dat is opvallend, aangezien zowel jongens als meisjes later aan seks beginnen. Hoogopgeleide jongeren hebben ook iets meer partners gehad dan laagopgeleide jongeren.

44

Waarom hebben jongeren seks?

Bijna alle jongeren hebben seks omdat ze het fijn vinden. Een andere belangrijke reden, voor zowel jongens als meisjes, is dat ze zich opgewonden voelen. Verder noemen jongeren als redenen om seks te hebben dat ze verliefd zijn en dat ze de ander willen laten genieten. Meisjes hebben vaker dan jongens seks omdat ze dicht bij de ander willen zijn. Jongens hebben vaker dan meisjes seks om de ander een plezier te doen.

45

Vinden jongeren seks belangrijk?

Ja. In vergelijking met 2012 vinden meer jongeren seks belangrijk. Eenentachtig procent van de seksueel ervaren jongens en 76 procent van de seksueel ervaren meisjes geeft aan seks belangrijk te vinden. In 2012 was dat nog respectievelijk 69 procent en 64 procent. Ook zegt bijna driekwart van de seksueel ervaren jongeren tevreden te zijn over hun seksleven.



46 Hoe lang duurt een relatie van jongeren?

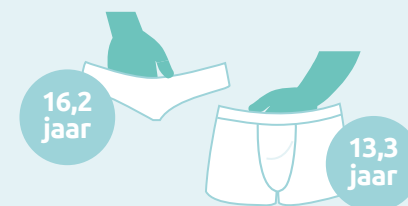
Voor meer dan de helft van de jongeren duurde de laatste seksuele relatie langer dan een jaar. Voor 18 procent van de jongens en 15 procent van de meisjes was de relatie binnen 3 maanden voorbij. Naarmate jongeren ouder zijn, duren de relaties langer. Zo heeft maar 1 procent van de 12 tot 14 jarigen een relatie die langer dan 2 jaar duurt tegenover 48 procent van de 21 tot 24 jarigen.

47 Wat doen jongeren als ze seks hebben?

Als jongeren seks hebben, hebben de meeste jongeren geslachtsgemeenschap. Bijna driekwart van de jongeren heeft met de laatste partner ook orale seks gehad waarbij jongens het iets vaker ontvangen dan meisjes. Vooral geslachtsgemeenschap en het krijgen van orale seks vinden jongeren fijn.

48 Hoe vaak masturberen jongeren?

Achtenveertig procent van de jongens en 9 procent van de meisjes masturbeert minstens een paar keer per week. Oudere jongeren, niet-gelovige jongeren en hoogopgeleide jongeren masturberen vaker dan jonge jongeren, gelovige jongeren en laagopgeleide jongeren. Meisjes gebruiken vaker seksspeeltjes dan jongens. Een kwart van de meisjes heeft in het afgelopen half jaar een seks-speeltje gebruikt tegenover 10 procent van de jongens.



De helft van de jongens heeft wel eens gemasturbeerd als ze 13,3 jaar zijn. Meisjes beginnen veel later dan jongens: op 16,2jarige leeftijd heeft de helft van de meisjes wel eens gemasturbeerd.

49 Doen jongeren aan anale seks?

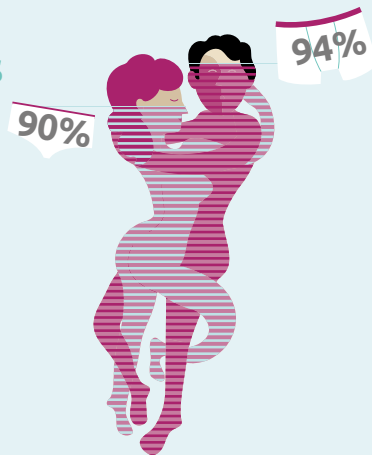
Een klein deel van de jongeren wel. Zestien procent van de jongens en 13 procent van de meisjes heeft met de laatste sekspartner anale seks gehad. Jongeren die wel eens anale seks hebben, doen dat niet automatisch ook met de volgende sekspartner. Dertig procent van de meisjes en 6 procent van de jongens die dit met hun laatste sekspartner deden, vindt anale seks vervelend.

50 Hebben meisjes van Turkse en Marokkaanse herkomst vaker alleen anale seks?

Er zijn maar heel weinig jongeren, 0,1 procent, die alleen ervaring met anale seks hebben. Vijf procent van alle jongeren heeft alleen ervaring met orale seks en 1,5 procent van alle jongeren heeft alleen ervaring met orale en anale seks. Vooral homo- en bi-jongens en zeer christelijke en islamitische jongeren hebben vaker alleen ervaring met orale en/of anale seks, en niet met geslachtsgemeenschap, dan hetero- en minder gelovige jongeren.

51 Genieten meisjes en jongens evenveel van seks?

De verschillen tussen jongens en meisjes in het genieten van seks zijn opvallend klein. Zo vindt 94 procent van de jongens en 90 procent van de meisjes seks fijn. Negentig procent van de jongens en 89 procent van de meisjes voelt zich vaak opgewonden tijdens seks.



52 Hebben jongeren die over seks praten met hun partner meer plezier?

Inderdaad. Jongeren die praten over wat zij leuk vinden of juist niet willen doen op het gebied van seks hebben meer plezier in bed. Ook jongeren met veel zelfvertrouwen en jongeren die veel weten over seks beleven meer plezier aan seks.



53 Hebben veel meisjes last van pijn bij het vrijen?

Een kwart van de meisjes heeft wel eens pijn tijdens de seks. Vijf procent van de meisjes heeft dit vaak én heeft daar veel last van. Het niet krijgen van een orgasme is ook een probleem voor meisjes: één op de tien maakt het vaak mee en heeft hier veel last van. Meisjes, met name tussen de 18 en 20 jaar, hebben vaker een seksueel probleem dan jongens. Het meest voorkomende probleem bij jongens is een vroegtijdig orgasme. Zeven procent van de jongens maakt dit vaak mee en 5 procent van de jongens heeft er veel last van.

Als jongeren een seksueel probleem hebben, gaan de meeste jongeren naar vrienden. Dat geldt voor 40 procent van de jongens en 58 procent van de meisjes. Eenenvijftig procent van de meisjes en 37 procent van de jongens gaat naar hun moeder.



54 Hebben jongeren vaak seks onder invloed van alcohol of drugs?

Tachtig procent van de jongens en 81 procent van de meisjes heeft ervaring met seks onder invloed van alcohol. Vierentwintig procent van de jongens en 20 procent van de meisjes heeft ervaring met seks onder invloed van hasj of wiet. Seks onder invloed van andere middelen komt veel minder vaak voor. Hoogopgeleide jongeren hebben vaker dan laagopgeleide jongeren wel eens seks onder invloed van alcohol. Deze verschillen zijn niet te zien als het gaat om drugs.

Seksuele problemen (% seksueel ervaren jongeren)



	Vaak meegemaakt		Vaak meegemaakt én (veel) last	
	♂	♀	♂	♀
Weinig/geen zin	3	10	1	6
Afkeer van seks	1	2	0	2
Angst voor seks	1	2	0	2
Moeilijk opgewonden	1	5	1	3
Geen orgasme	3	22	2	10
Vroegtijdig orgasme	7	1	5	0
Lubricatie/Erectieproblemen	2	7	2	5
Vaginisme	-	2	-	2
Pijn tijdens seks	0	7	0	5



Sexting, datingapps & porno

55 Hoe vaak sturen jongeren naaktfoto's of seksfilmpjes van zichzelf?

Eén op de acht jongeren heeft in het afgelopen half jaar een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf verstuurd. In 2012 was dat nog één op de twintig jongeren. Het maken, versturen of ontvangen van een naaktfoto of seksfilmpje noemen we ook wel sexting. Hoogopgeleide en niet-gelovige meisjes doen vaker aan sexting dan lageropgeleide en zeer christelijke of islamitische meisjes. Van de jongens van Antilliaanse afkomst heeft 40 procent in het laatste half jaar wel eens een naaktfoto of seksfilmpje verstuurd tegenover 19 procent van de jongeren van Nederlandse of westerse afkomst.

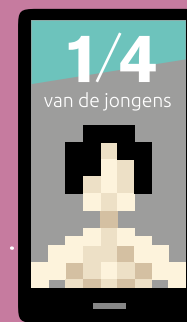
56 Worden naaktbeelden vaak doorgestuurd?

Nee, dat gebeurt niet vaak. Twee procent van de jongens en 1 procent van de meisjes heeft dit meegemaakt in het laatste half jaar. Maar als het gebeurt, wordt het wel vaak als vervelend ervaren: de helft van de jongens en driekwart van de meisjes die dit is overkomen, vindt dit vervelend. Het komt iets vaker voor dat de naaktfoto of het seksfilmpje ongevraagd aan anderen worden getoond zonder te worden doorgestuurd. Vier procent van de jongens en 3 procent van de meisjes heeft dit meegemaakt in het laatste half jaar. Dit vond 41 procent van de jongens en 70 procent van de meisjes vervelend.

Het sturen of ontvangen van een naaktfoto of seksfilmpje in het laatste half jaar



1 op de 8 jongeren heeft een **naaktfoto** of **seksfilmpje** van zichzelf naar iemand **gestuurd**



en



heeft meegemaakt dat **iemand hen** een **naaktfoto** of **seksfilmpje** van zichzelf **stuurde**

57 Ontvangen jongeren vaak naaktfoto's van anderen?

Eén op de vier jongens en één op de vijf meisjes heeft in het laatste half jaar wel eens meegemaakt dat iemand hen een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf stuurde. Negenentwintig procent van de meisjes en 5 procent van de jongens vindt het vervelend om naaktfoto's of seksfilmpje van iemand toegestuurd te krijgen.

58 Hoe vaak wordt aan jongeren gevraagd om een naaktfoto of seksfilmpje te sturen?

Meisjes krijgen vaker dan jongens de vraag om een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf te sturen. Eén op de zes meisjes en één op de acht jongens heeft dit ervaren in het laatste half jaar. Vijftig procent van de meisjes vond het vervelend dat iemand hierom vroeg, tegenover 15 procent van de jongens.

59 Vinden jongeren sexting leuk?

Zeventig procent van de jongens vindt het leuk om een naaktfoto of seksfilmpje van iemand te ontvangen. Dat geldt voor 35 procent van de meisjes. Zestig procent van de meisjes en 49 procent van de jongens vindt het leuk als iemand een naaktfoto of seksfilmpje van hen maakt.

Ruim een derde van de jongens en bijna de helft van de meisjes keurt het af als iemand een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf aan hun partner stuurt.

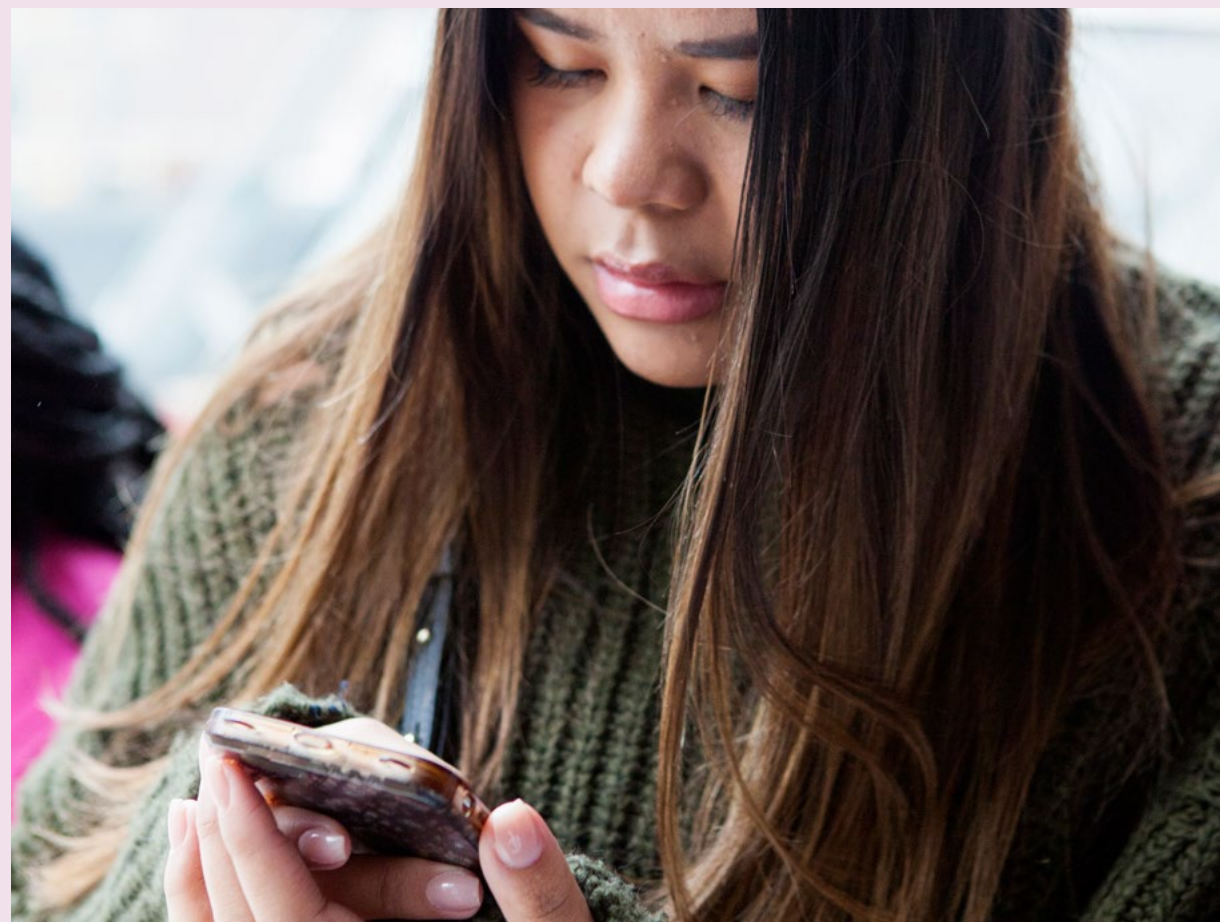


60 Doen jongeren wel eens seksuele dingen tijdens een videochat?

Zeven procent van de jongens en 3 procent van de meisjes heeft in het laatste half jaar seksuele dingen gedaan tijdens een videochat. Meer jongens, 8 procent, dan meisjes, 5 procent, heeft wel eens hun geslachtsdelen of borsten laten zien tijdens een videochat in het laatste half jaar. Elf procent van de jongens en 7 procent van de meisjes zag iemand masturberen: 60 procent van de jongens vond dit leuk. Bij meisjes vond 37 procent dit leuk maar ook 33 procent vond het niet leuk.

61 Versturen homo- en bi-jongens vaker naaktfoto's of seksfilmpjes van zichzelf?

Zeker. Tweenzeventig procent van de homo- en bi-jongens van 17 tot en met 24 jaar heeft wel eens een naaktfoto of seksfilmpje verstuurd in het laatste half jaar, tegenover 44 procent van de hetero-jongens van deze leeftijd. Ook hebben homo- en bi-jongens drie keer zo vaak een vervelende ervaring met sexting meegemaakt. Lesbische en bi-meisjes doen niet vaker aan sexting dan hetero-meisjes en hebben ook niet vaker een vervelende ervaring meegemaakt.



62 Vinden jongeren het makkelijker om iemand via chat te leren kennen?

De eerste stappen in een relatie vinden jongeren inderdaad makkelijker om via chat te doen, zoals laten merken dat je iemand leuk vindt of een afspraakje maken. De volgende stappen in een relatie, zoals iemand beter leren kennen of een complimentje geven, doen jongeren liever persoonlijk. Ook het uitmaken van een relatie doen jongeren liever live dan via een chat.

63 Hoeveel jongeren gebruiken een datingapp?

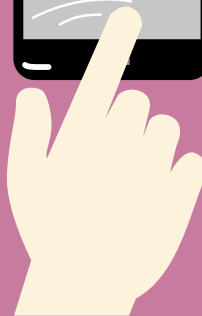
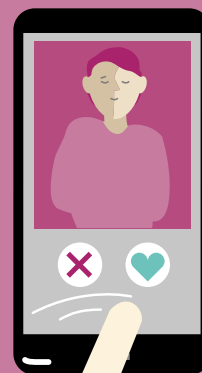
Een derde van alle jongeren heeft wel eens een datingapp gebruikt. Tinder wordt het meest gebruikt: een kwart van alle jongeren heeft wel eens Tinder gebruikt. Datingapps worden aanzienlijk meer gebruikt door de oudere leeftijdsgroepen. Ongeveer de helft van de jongeren boven de 18 jaar heeft ooit een datingapp gebruikt. Jongeren zonder migrantenachtergrond, hoogopgeleide jongeren en niet-gelovige jongeren maken meer gebruik van datingapps dan andere jongeren.

64 Zijn afspraakjes die jongeren via deze datingapps maken vaak seks-dates?

Afgelopen half jaar heeft 17 procent van de jongens en 12 procent van de meisjes met seksuele ervaring een date gehad via een datingapp. Twaalf procent van de jongens en 8 procent van de meisjes met seksuele ervaring had in het afgelopen half jaar seks met een date die zij leerden kennen via een datingapp. Voor jongeren die de laatste partner hadden ontmoet via een datingapp duurt deze relatie in 41 procent van de gevallen langer dan een jaar. Ruim een kwart duurt korter dan 3 maanden.

65 Hebben homo-, bi- en lesbische jongeren vaak seksdates via datingapps?

Dat geldt alleen voor homo- en bi-jongens. Zij hebben veel vaker dan hetero-jongens een date via een datingapp. En deze dates leiden bij homo- en bi-jongens vaker tot seks: 44 procent van de homo- en bi-jongens had seks in het laatste half jaar seks met een datingapp-date. Lesbische en bi-meisjes maken iets vaker een afspraakje via een datingapp maar hebben niet vaker seks met datingapp-dates dan hetero-meisjes.



Date, en seks met date, die zij hebben leren kennen via een datingapp (% seksueel ervaren jongeren)



Het gebruik van datingapps (% alle jongeren)



66 Kijken jongeren vaak naar porno?

Ruim driekwart van de jongens en ruim een derde van meisjes heeft in het afgelopen half jaar wel eens porno gezien. De helft van de jongens kijkt minstens één keer per week online naar een pornofilmpje. Dit geldt voor slechts 5 procent van de meisjes. Niet-gelovige en hoogopgeleide jongeren kijken vaker naar porno dan hun zeer christelijke, islamitische en lageropgeleide leeftijdsgenoten.

65 Vinden jongeren porno leerzaam?

Eén op de vijf jongens en één op de tien meisjes vindt dat je van porno leert wat seks is. Bijna driekwart van de jongeren vindt dat seks in porno niet hetzelfde is als echte seks. Jonge jongeren en jongeren uit het praktijkonderwijs denken vaker dat je van porno leert wat seks is. Meer jongens dan meisjes vinden porno opwindend. Bijna de helft van de meisjes en een kwart van de jongens vindt porno vies.



Kennis & informatie

68

Hebben jongeren meer kennis over seks?

Integendeel. De kennis is gedaald ten opzichte van vijf jaar geleden. Ruim 40 procent van de jongens en ruim 30 procent van de meisjes weet niet dat meisjes onvruchtbaar kunnen worden van sommige soa's. Een even grote groep weet niet dat je de morning-afterpil zonder recept bij de drogist kan kopen en dat wassen na seks geen soa's voorkomt. Islamitische jongeren, laagopgeleide jongeren en jonge jongeren geven minder goede antwoorden dan de andere groepen.

Kennis (% niet juist beantwoord)

De pil verkleint de kans dat je een soa oploopt

25

21

Als je je na seks goed wast, loop je minder snel een soa op

44

35

Je kunt de morning-afterpil bij de drogist kopen zonder doktersrecept

42

34

Als je geen lichamelijke klachten hebt, kun je toch een soa hebben

24

24

Er zijn soa's waarvan meisjes later geen kinderen meer kunnen krijgen

43

32

Als je de pil slikt, kun je later geen kinderen meer krijgen

13

9

Bij de eerste geslachtsgemeenschap bloedt een meisje altijd

39

28

De meeste soa's gaan vanzelf over

29

26



69 Zoeken jongeren online als ze vragen hebben over seks?

Ja, jongeren gaan vooral online zoeken bij vragen over seks: dat geldt voor 63 procent van de jongens en 58 procent van de meisjes. In vergelijking met 2012 zijn jongens minder online gaan zoeken en meisjes net iets meer. Jongeren gaan minder vaak dan vijf jaar geleden naar vrienden of broers of zussen als ze vragen hebben over seks.



Als jongeren online op zoek gaan naar websites met goede informatie gaat de helft van de jongeren (eerst) naar Google. Daarna noemt 19 procent van de meisjes en 8 procent van de jongens sense.info en 12 procent van de meisjes en 7 procent van de jongens de website van de GGD als sites waar zij naar toe gaan op zoek naar goede informatie.

70 Welke jongeren raadplegen vooral familie bij vragen over seks?

Jonge jongeren stellen hun vragen over seks vaker aan familie dan oudere jongeren. Oudere jongeren gaan veel vaker op zoek naar online informatiebronnen of bespreken hun vragen met vrienden. Jongeren van Nederlandse of westerse afkomst, en vooral jongeren van Antilliaanse afkomst, praten meer met hun familie bij vragen over seks dan jongeren van Marokkaanse, Turkse of Surinaamse afkomst.

71 Over welke onderwerpen krijgen jongeren informatie op school?

Jongeren zeggen via school vooral informatie te krijgen over voortplanting, relaties, anticonceptie en soa's. Ongeveer vier op de tien jongeren geeft aan op school geen informatie te hebben gekregen over seks in de media, sexting en de leuke kanten van seks. Een kwart zegt geen informatie te hebben gehad over homoseksualiteit. De informatie die ze hebben gekregen, beoordelen jongeren met een 5,8.



72 Praten jongeren vaak met hun ouders over seks?

Dat hangt van het onderwerp af, maar minder vaak dan vijf jaar geleden. Jongeren praten vooral met ouders over verliefdheid en relaties maar veel minder over het voorkomen van grensoverschrijding, zwangerschap en soa's. Zo praat 73 procent van de jongens en 84 procent van de meisjes over verliefdheid en relaties met hun ouders. Slechts een kwart van de jongeren praat met ouders over hoe een soa te voorkomen.


73 Waarover praten jongeren met vrienden?

Jongeren praten vooral met vrienden over verliefdheid en relaties. Jongens praten meer dan meisjes - en behoorlijk veel vaker dan met hun ouders - over seks in de media en over hoe je seks leuk kunt maken. Meisjes praten juist meer dan jongens over verliefdheid en relaties en hoe je een zwangerschap kunt voorkomen. In vergelijking met 2012 praten jongeren over alle onderwerpen minder met vrienden, behalve over verliefdheid en relaties.

74 Voelen jongeren zich vrij een partner te kiezen?

De meeste jongeren wel. Vierentachtig procent van de jongens en 64 procent van de meisjes wordt door hun ouders volledig vrij gelaten in de keuze voor een partner. Met name jongeren met een Turkse of Marokkaanse achtergrond en jongeren met een islamitische en zeer christelijke geloofsovertuiging geven aan dat ouders voorwaarden stellen. Dit percentage is het hoogst onder islamitische meisjes: 77 procent.

Praten met vrienden en ouders (% wel eens of regelmatig)



	Met vrienden (12-25 jarigen)		Met ouders (12-17 jarigen)	
	♂	♀	♂	♀
Verliefdheid en relaties	89	97	73	84
Dingen die jij niet wil doen op seksueel gebied	52	57	13	21
Wat je moet doen om zwangerschap te voorkomen	36	54	25	42
Wat je moet doen om geen soa's te krijgen	35	39	22	26
Wat je moet doen om geen vervelende seksuele ervaring te krijgen	36	41	16	24
Hoe je seks leuk kunt maken	52	47	8	5
Het online versturen van naaktfoto's en seksfilmpjes	49	49	29	49
Seks op televisie en online	63	37	25	23



COMFY

OF COSINESS AND COMFORTABLE SLEEP
GIVES A FEELING OF COME
EARLY WHEN REL
S WHILE P

PEDE
SMIS

Condoms

75 Doen jongeren het vaker met een condoom dan vijf jaar geleden?

Net als in 2012 gebruikt bij de eerste keer zeven op de tien jongeren een condoom. Maar bij de laatste partner gebruiken jongens iets minder vaak altijd een condoom dan vijf jaar geleden. Nu gebruikt 29 procent van de jongens altijd een condoom met de laatste partner, in 2012 was dat nog 37 procent. Meisjes gebruiken even vaak dan vijf jaar geleden een condoom.

Condoomgebruik tijdens de eerste keer

7/10 gebruikt **WEL EEN CONDOOM**



Stoppen met condooms

Van de jongeren die in het begin wel condooms gebruikte, **STOPTE**

5/10 jongeren **BINNEN EEN MAAND** met condooms.



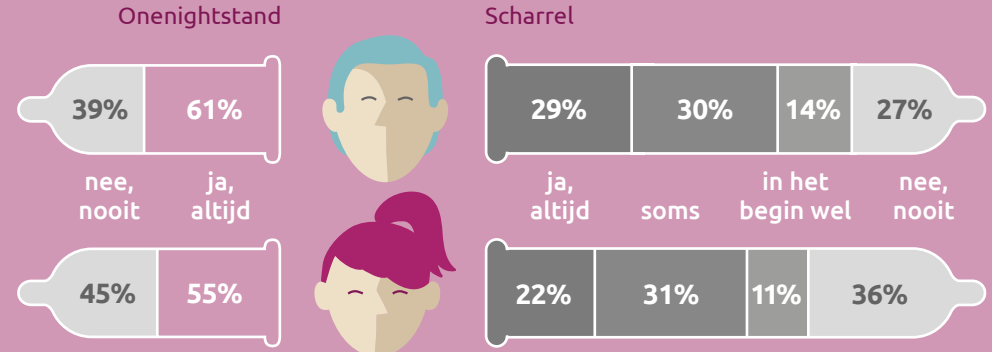
76 Hoe vaak wordt er een condoom gebruikt met een losse partner of onenightstand?

Bij losse contacten is het condoomgebruik opvallend laag. Ruim vier op de tien jongeren heeft geen condooms gebruikt bij een onenightstand. Eén op de drie jongeren gebruikt nooit een condoom met een scharrel: dat is een losse partner met wie zij vaker seks hebben. Ook in een vaste relatie waarnaast er ook seks is met anderen wordt in bijna een kwart van de gevallen nooit een condoom gebruikt.

77 Hoe lang gebruiken jongeren een condoom in een relatie?

Ongeveer één op de drie jongeren geeft aan in de laatste relatie in het begin wel condooms te hebben gebruikt maar dat ze hier later mee zijn gestopt. Tachtig procent van deze jongens en 75 procent van de meisjes is binnen 3 maanden gestopt met het gebruiken van condooms. Iets minder dan de helft stopt na een maand met condooms en ongeveer 15 procent binnen een week. Een groot deel van de jongeren, 76 procent van de jongens en 63 procent van de meisjes, geeft aan allebei niet getest te zijn op soa's na het stoppen met condooms.

Het gebruik van condoom naar partnertype (%)



23% gebruikt nooit een condoom bij een vaste partner terwijl wie ze ook seks hebben met anderen.

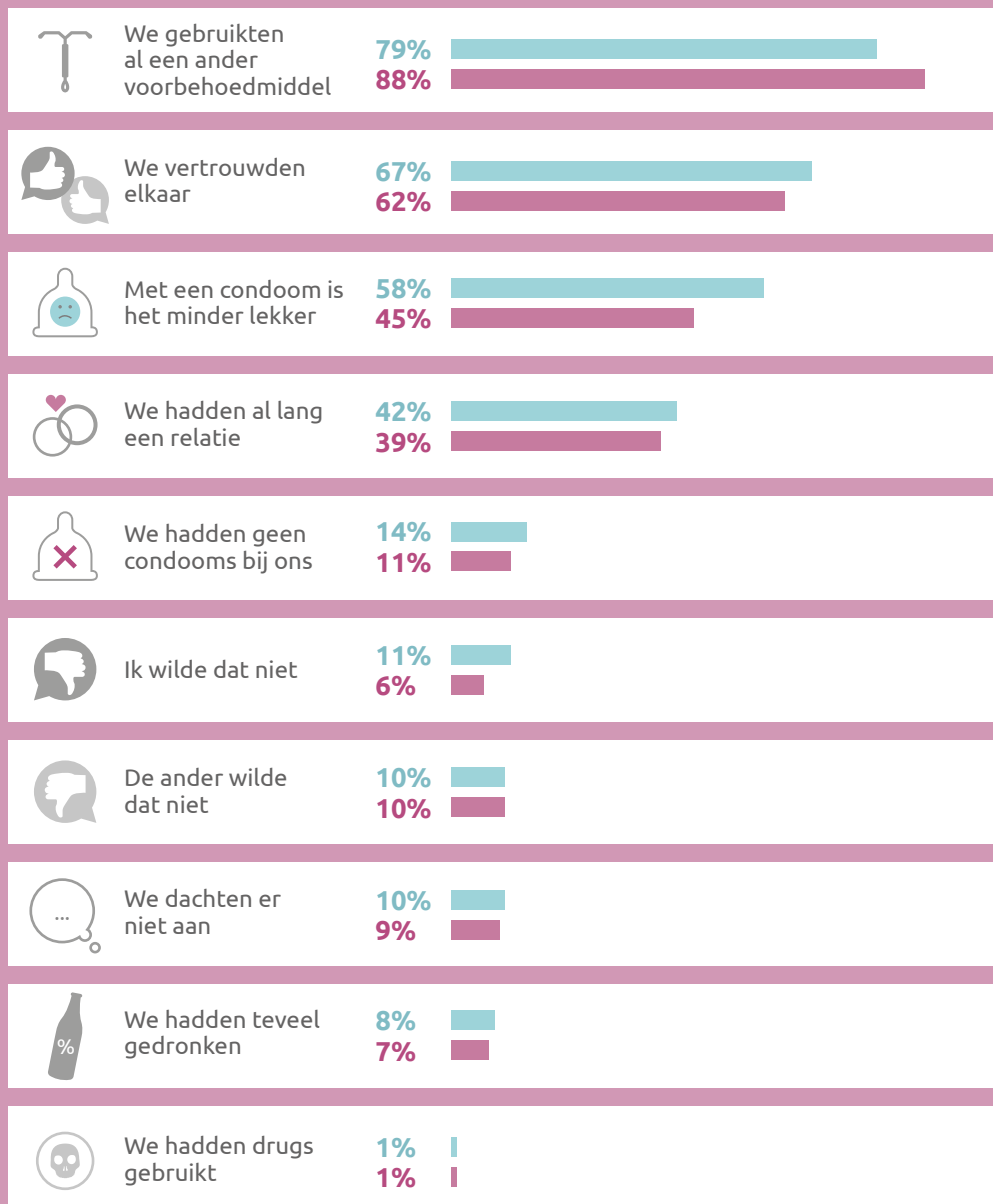


Wat zijn de belangrijkste redenen om geen condoom te gebruiken?

Als belangrijkste reden om geen condoom te gebruiken, geven jongeren aan dat ze al een ander voorbehoedmiddel gebruiken. Elkaar vertrouwen en, met name voor jongens, het minder lekker vinden met condooms, zijn ook belangrijke redenen om geen condooms te gebruiken. Jongeren die single zijn, geven vaker als reden dat ze er niet aan dachten of dat ze te veel gedronken hadden.

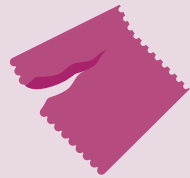


Redenen om geen condooms (meer) te gebruiken bij laatste partner (%)



79 Praten jongeren over condooms met hun partner?

Meer dan de helft doet dat niet, in ieder geval niet voor de eerste keer. Ze denken er niet aan of ze vinden het niet nodig. Met de laatste partner heeft bijna de helft van de jongens en een kwart van de meisjes nooit gepraat over het voorkomen van soa's. Ongeveer één op de vijf jongeren heeft nooit gepraat over het voorkomen van zwangerschap.



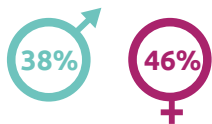
Negen procent van de jongeren heeft wel eens een condoom gekregen van hun ouders. Jongens krijgen vaker een condoom van hun ouders dan meisjes.

80 Vinden jongeren het gênant om condooms te kopen?

Achtendertig procent van de jongens en 46 procent van de meisjes vindt het inderdaad gênant om condooms te kopen. Vijfentachtig procent van de meisjes en 71 procent van de jongens heeft nog nooit een condoom gekocht. Als jongeren condooms kopen, doen ze dit vooral in een winkel. Maar een klein deel koopt condooms online.



Het is gênant om condooms te kopen



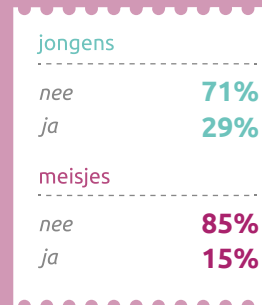
Als je condooms bij je hebt, ben je uit op seks



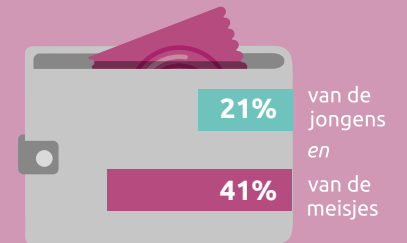
81 Hebben jongeren altijd een condoom bij zich?

Nee. Iets meer dan de helft van de jongens met seksuele ervaring heeft meestal of altijd een condoom bij zich. Meisjes hebben minder vaak een condoom bij zich: een kwart van de meisjes met seksuele ervaring heeft meestal of altijd een condoom op zak. Bijna een derde van de meisjes heeft nooit een condoom bij zich. Verder hebben islamitische en zeer christelijke jongeren minder vaak een condoom bij zich dan minder religieuze leeftijdsgenoten.

Condoms gekocht in het laatste jaar (% alle jongeren)



Condoms bij je dragen (% jongeren met seksuele ervaring)



Heeft **meestal niet of nooit** condooms bij zich

82 Vinden jongeren dat je op seks uit bent als je condooms bij je hebt?

Een derde van de jongeren vindt inderdaad dat je op seks uit bent als je condooms op zak hebt. Het bij je dragen van condooms is de belangrijkste voorspeller van het gebruik van condooms. Zo zegt één op de vijf jongeren zonder relatie dat zij geen condooms gebruikten met de laatste partner omdat ze deze niet bij zich hadden.

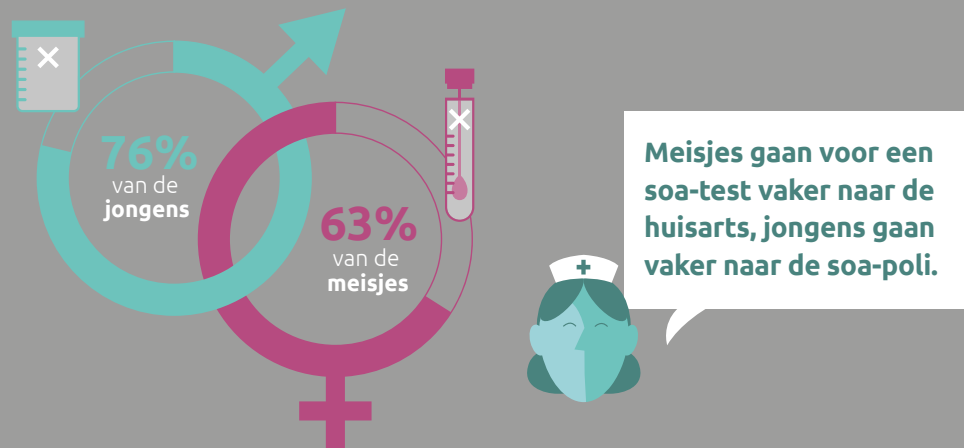


Testen op soa's

83 Hoeveel jongeren hebben zich het afgelopen jaar laten testen op soa's?

Twaalf procent van de jongens en 18 procent van de meisjes heeft zich het afgelopen jaar laten testen op soa's. Dit is net zoveel als vijf jaar terug. Twee procent van de jongens en 4 procent van de meisjes is ooit positief getest op een soa. Jongeren worden minder vaak op hiv getest dan op soa's. Zo heeft 5 procent van de jongeren het afgelopen jaar een hiv-test laten doen.

Testen op soa's bij het stoppen met condooms met laatste partner (%)



die met een sekspartner **stoppen met condooms** laten zich allebei **NIET testen op soa's**

84 Waarom laten jongeren zich testen?

Jongeren laten zich vooral testen om er zeker van te zijn dat ze geen soa of hiv hebben, omdat ze onveilige seks hebben gehad of omdat ze het slim vinden je af en toe te laten testen. Jongeren die zich niet laten testen, doen dat vooral omdat ze vinden dat ze geen risico hebben gelopen, omdat ze geen onveilige seks hebben gehad of omdat ze geen lichamelijke klachten hebben. Ook zijn er jongeren die zich niet laten testen omdat ze het eng vinden, 11 procent, of niet weten waar ze terecht kunnen, 7 procent.

85 Laten jongeren met meer sekspartners zich vaker testen?

Jazeker. Jongeren met meer sekspartners laten zich veel vaker testen dan jongeren met minder partners. Ook jongeren die in de stad wonen, laten zich vaker testen dan jongeren op het platteland. Meisjes hebben zich vaker wel eens laten testen dan jongens. Dat geldt voor 34 procent van de meisjes en 21 procent van de jongens.

86 Vertellen jongeren aan hun sekspartners als ze positief getest zijn?

Ja. De meeste jongeren vertellen aan hun partner of ex-partners dat ze positief getest zijn. Ongeveer 15 procent van de meisjes en 24 procent van de jongens vertelt het sommige mensen wel en andere mensen niet. Negen procent van de jongeren vertelt niet dat ze positief getest zijn.



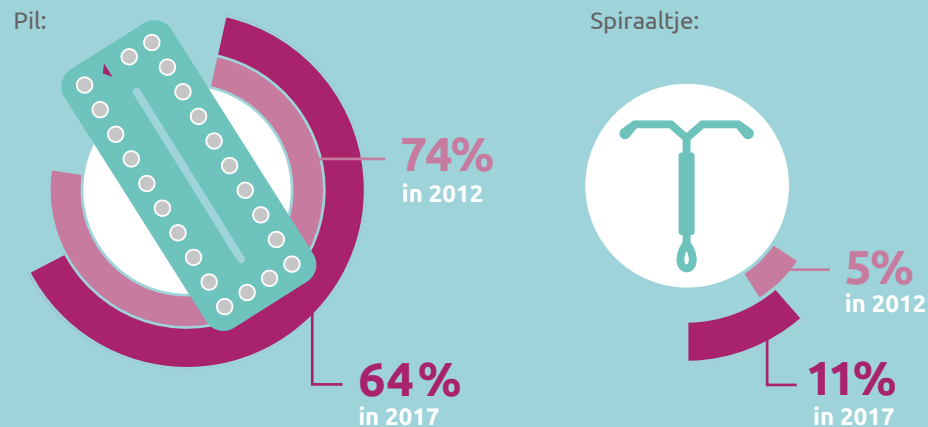
Anticonceptie & abortus

87

Hoeveel jongeren gebruiken anticonceptie met hun laatste partner?

Vier op de vijf jongeren gebruikt altijd anticonceptie met hun partner. Van de ervaren meisjes gebruikt 64 procent de pil en 11 procent het spiraaltje. Eén op de vijf gebruikt het condoom al dan niet in combinatie met de pil. Maar soms worden er ook andere methoden gebruikt. Zo heeft één op de vijf jongens en één op de zes meisjes met de laatste partner de methode 'voor het zingen de kerk uit' toegepast. Eén op de twintig jongeren koos met de laatste partner voor 'periodieke onthouding'.

Anticonceptiemethode (% meisjes met seksuele ervaring)



88

Is de pil nog steeds het meest gebruikte anticonceptiemiddel?

Ja, maar het gebruik van de pil is afgenomen en het gebruik van het spiraaltje is verdubbeld sinds 2012. Deze verschuiving is gunstig omdat langwerkende anticonceptiemethoden, zoals het spiraaltje, minder gevoelig zijn voor fouten, zoals het vergeten van de pil. Andere methoden zoals de prikpil en het anticonceptiestaaftje worden maar heel weinig gebruikt. Dat geldt voor respectievelijk 1,2 procent en 1,1 procent van de meisjes.

89

Gaan jongeren naar de huisarts als ze anticonceptie willen gebruiken?

Het grootste gedeelte van de meisjes gaat naar de huisarts voor anticonceptie: 82 procent. Een klein deel, 5 procent, gaat naar een gynaecoloog. De helft van de jongeren krijgt bij dit bezoek informatie over meerdere anticonceptiemethoden. Drie procent van de meisjes met seksuele ervaring die geen anticonceptie gebruiken, geeft hiervoor als reden dat ze niet naar de huisarts durfden te gaan.

90

Verschilt het gebruik van anticonceptie per culturele achtergrond?

Ja. Meisjes met een Marokkaanse of Turkse achtergrond en meisjes met een islamitische geloofsovertuiging gebruiken vaker geen anticonceptie dan andere groepen jongeren. Meisjes van Antilliaanse en Surinaamse afkomst gebruiken weliswaar vaker anticonceptie dan Turkse en Marokkaanse meisjes, maar ze zijn minder consequent in het gebruik. Ook laagopgeleide jongeren gebruiken minder vaak en minder consequent een anticonceptiemiddel.

91 Wat is de reden voor meisjes om geen anticonceptie te gebruiken?

De belangrijkste reden om geen anticonceptie te gebruiken voor meisjes met seksuele ervaring is dat ze geen geslachtsgemeenschap hebben. Eén op de drie meisjes van 21 tot 25 jaar gebruikt geen anticonceptie omdat ze zwanger is of wil worden. Ongeveer 18 procent van deze meisjes zegt geen voorbehoedsmiddelen te willen gebruiken. Bijna één op de zes meisjes geeft een andere reden voor het niet gebruiken van anticonceptie, waarbij de meest genoemde reden is dat ze last hebben van bijwerkingen.

92 Hoe vaak wordt de morning-afterpil gebruikt?

Van alle meisjes met seksuele ervaring heeft 10 procent één keer en 3 procent meerdere keren de morning-afterpil gebruikt in het afgelopen jaar. Zevenentwintig procent van de meisjes met een Turkse of Marokkaanse achtergrond heeft in het afgelopen jaar een morning-afterpil gebruikt. Dat geldt voor 12 procent van de meisjes met een Nederlandse of westerse achtergrond. Dat er geen anticonceptiemiddel was gebruikt, dat de pil vergeten was of dat het condoom gescheurd was, waren de belangrijkste redenen om een morning-afterpil te slikken.

93 Hoeveel meisjes raken ongepland zwanger?

Maar weinig meisjes maken een ongeplande zwangerschap mee. Zestien van de 1000 jongens en 24 van de 1000 meisjes heeft dit wel eens meegemaakt. Een ongeplande zwangerschap is niet altijd ongewenst. Bij 12 van de 1000 jongens en 14 van de 1000 meisjes was het ongewenst.



94 Hoe komt het dat meisjes ongepland zwanger raken?

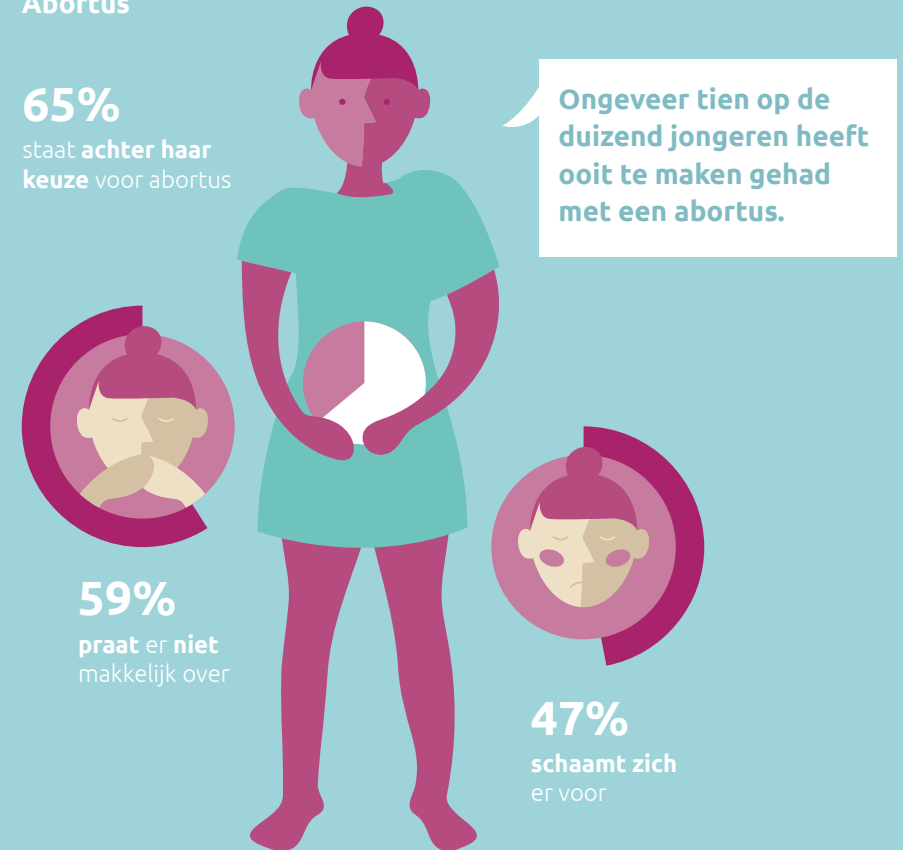
Bij 42 procent van de jongens en 32 procent van de meisjes ging het mis, omdat er geen anticonceptie was gebruikt. Bij een derde van de jongeren ging het niet altijd goed met het anticonceptiemiddel. Bijna een vijfde van de meisjes zegt wel consequent anticonceptie te hebben gebruikt. Ongeplande zwangerschappen komen vaker voor onder jongeren met nare jeugdervaringen thuis, meisjes van Surinaamse afkomst en laagopgeleide jongeren.



95 Is er een taboe op abortus?

Er lijkt een taboe te rusten op abortus. Hoewel twee derde van de meisjes met een abortuservaring hier helemaal achter staat, geeft bijna de helft van de meisjes aan zich ervoor te schamen. Ruim de helft van de meisjes geeft aan er niet makkelijk over te praten.

Abortus





Grensoverschrijding

96 Hoeveel jongeren hebben seks tegen hun wil meegemaakt?

Twee procent van de jongens en 11 procent van de meisjes geeft aan wel eens gedwongen te zijn iets te doen op seksueel gebied wat ze niet wilden. Elf procent van de jongens en 38 procent van de meisjes heeft wel eens een aanraking tegen hun wil meegemaakt. Seks tegen hun wil komt minder vaak voor. Zo heeft 5 procent van de meisjes wel eens geslachtsgemeenschap gehad tegen haar wil en 1 procent van de jongens.

Ooit gedwongen of ooit seksuele handelingen tegen de wil ervaren (%)

	♀	♂
Ooit gedwongen	11%	2%
Tongzoen tegen wil	20%	10%
Aanraking tegen wil	38%	11%
Seks tegen de wil		
Aftrekken of vingeren tegen wil	6%	1%
Orale seks tegen wil	4%	1%
Geslachtsgemeenschap tegen wil	5%	1%
Anale seks tegen wil	1%	1%

97

Komt seksuele grensoverschrijding steeds vaker voor?

Nee, het komt iets minder vaak voor dan vijf jaar geleden dat jongeren gedwongen worden om iets te doen wat ze niet willen. Bij meisjes komen alleen aanrakingen tegen hun wil iets vaker voor dan vijf jaar terug. Alle andere seksuele handelingen tegen hun wil komen minder vaak voor.

Ooit gedwongen om iets te doen op seksueel gebied wat ze niet wilden in 2012 en 2017 (%)



98

Hebben jongeren uit het praktijkonderwijs vaker seksuele grensoverschrijding meegemaakt?

Meisjes uit het praktijkonderwijs hebben iets vaker een tongzoen tegen hun wil of geslachtsgemeenschap tegen hun wil meegemaakt dan jongeren op het vmbo. Jongens op het praktijkonderwijs verschillen hier niet van jongens op het vmbo. Overigens praten jongens op het praktijkonderwijs veel minder met hun partner over wat ze niet willen doen op het gebied van seks dan jongens op het vmbo.

99

Hoe worden jongeren onder druk gezet om seks te hebben?

Jongeren worden meestal met woorden onder druk gezet: dat geldt voor 34 procent van de jongens en 39 procent van de meisjes die ooit seks tegen hun wil hadden. Bij één op de vier jongeren werd de ander boos of maakte misbruik van het feit dat alcohol of drugs was gebruikt. Bij 15 procent van de jongens en 24 procent van de meisjes is geweld gebruikt. Bij één op de vijf jongeren die ooit seks tegen hun wil hadden, deed de ander niets. Mogelijk konden of durfden ze de ander niet te laten merken dat ze geen seks wilden hebben.



Ruim één op de twaalf jongens en één op de vijf meisjes die ooit seks tegen hun wil heeft ervaren of ooit gedwongen is iets seksueels te doen wat ze niet wilden, maakt dit nog een keer mee met een ander persoon.

100

Wie doet dat: de ander dwingen of onder druk zetten?

Bij meisjes is dit bijna altijd een man en meestal een (ex)vriend of een bekende. Zowel bij jongens als bij meisjes is het in 18 procent van de gevallen een onbekende. Bij jongens gaat het vaker dan bij meisjes om een scharrel, een goede vriend of vriendin of een familielid. Voor meisjes is de ander vaak even oud of iets ouder. Voor jongens is de ander vaak even oud of meer dan vijf jaar ouder.





101 Hoeveel jongeren hebben zelf wel eens iemand gedwongen of onder druk gezet?

Een klein deel van de jongeren geeft aan de ander wel eens te hebben gedwongen of onder druk gezet te hebben om seks te hebben. Dat geldt voor 5 procent van de jongens en 2 procent van de meisjes. Het gaat vooral om iemand met woorden onder druk zetten of er misbruik van maken dat de ander alcohol of drugs heeft gebruikt. Het aantal jongeren dat iemand onder druk heeft gezet of heeft gedwongen, is gedaald ten opzichte van vijf jaar geleden.

102 Is er vaak alcohol of drugs in het spel bij grensoverschrijding?

Jongeren die wel eens seks hebben onder invloed van alcohol of drugs maken vaker seksuele grensoverschrijding mee. Een derde van de jongeren die ooit gedwongen is iets seksueels te doen wat ze niet wilden of seks tegen hun wil heeft meegemaakt, geeft aan dat zij en/of de ander alcohol of drugs hebben gebruikt. Zesendertig procent van de meisjes gaf dit aan tegenover 21 procent van de jongens.

103 Met wie praten jongeren over wat zij hebben meegemaakt?

Ongeveer een derde van de jongens en een kwart van de meisjes heeft nog nooit aan iemand verteld dat zij ooit gedwongen zijn iets seksueels te doen wat ze niet wilden of seks tegen hun wil hebben meegemaakt. Als ze dit wel doen, vertelt 64 procent van de meisjes en 40 procent van de jongens het aan een goede vriend of vriendin. Eén op de vijf jongeren gaat naar de vader of moeder. Als jongeren hulp krijgen bij de verwerking komt dit vooral van vrienden, kennissen of familie. Bijna de helft van de jongeren heeft geen hulp gekregen.



Colofon

103 vragen over jongeren en seks

is een uitgave van

Soa Aids Nederland en Rutgers

Samenstelling en tekst:

Marieke van den Borne & Suzanne Meijer: Soa Aids Nederland

Hanneke de Graaf: Rutgers

Deze publicatie is gebaseerd op:

Graaf, H. de, Van den Borne, M., Nikkelen, S., Twisk, D., & Meijer, S. (2017).

Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2017.

Delft: Eburon

Vormgeving:

Gaafisch – Sabine van Vessem

Eindredactie:

Annemies Gort

Fotografie:

Yvonne Brandwijk

Druk:

Boom Verweij

Dit boekje is mogelijk gemaakt door:

VWS/RIVM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, het zij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

SOAIDS
Nederland

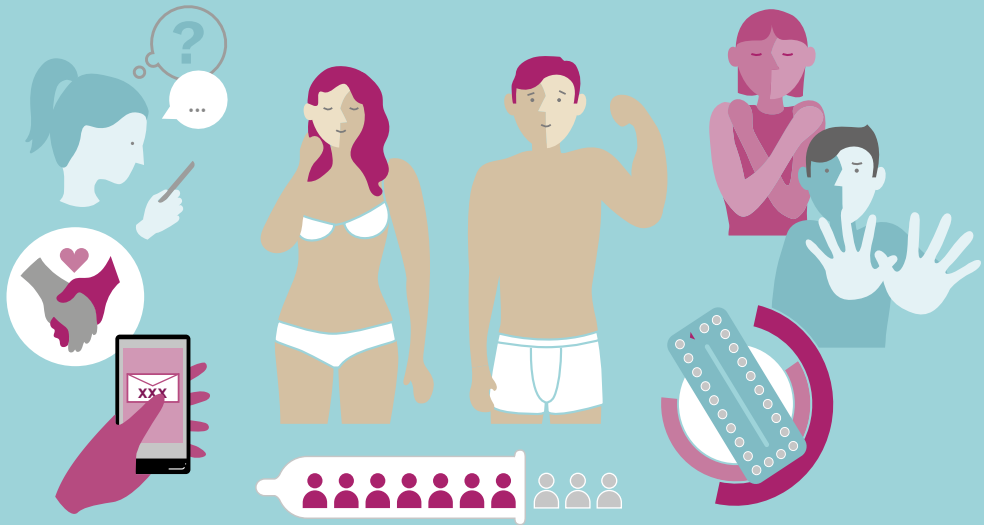
Rutgers



Met dank aan:

Amir, Lydia, Kiara, Tilly, Aissam, Suyanto, Floor, Maxime, Ilse, Jory, Darren, Manon, Sabine, Jocelyn, Laura, Sep, Loek & Lois

GGD Amsterdam, GGD Drenthe, GGD Flevoland, GGD Fryslân, GGD Gelderland Zuid, GGD Groningen, GGD Hart voor Brabant, GGD Hollands Midden, GGD IJsselland, GGD Kennemerland, GGD Noord Limburg, GGD Rotterdam, GGD Twente, GGD Zuid Limburg & VGGM



103 vragen over jongeren en seks

Beginnen jongeren eerder met seks? Worden jongeren conservatiever? Genieten meisjes en jongens evenveel van seks? Hebben jongeren vaker een onenightstand of losse partner? Hebben jongeren altijd een condoom bij zich? Is de pil nog steeds het meest gebruikte anticonceptiemiddel? Komt seksuele grensoverschrijding steeds vaker voor? Worden naaktfoto's vaak doorgestuurd?

Deze en nog veel meer vragen vindt u terug in dit boekje '103 vragen over jongeren en seks'. Dit boekje is gebaseerd op de uitkomsten van Seks onder je 25e 2017, een grootschalig representatief onderzoek naar de seksuele gezondheid van jongeren van 12 tot 25 jaar in Nederland.